

Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ ВСІМ СЕРЦЕМ СВОЇМ!

Методичні рекомендації до проведення
Першого уроку у 2017-2018 навчальному році
для учнів 5- 9 класів

Черкаси
2017

ББК 74.200

Б90

Рекомендовано до друку вченою радою КНЗ «ЧОПОПП ЧОР»
Протокол № 2 від 08 червня 2017 року

УКЛАДАЧ: *Бугайчук Н.В.*, методист з виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Чепурна Н.М., ректор комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України;

Кудін В.С., завідувач лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

Б90 Любіть Україну всім серцем своїм!: методичні рекомендації до проведення Першого уроку у 2017 – 2018 навчальному році у 5 – 9 класах / укл. Бугайчук Н.В.– Черкаси : ЧОПОПП ЧОР, 2017. – 32 с.

Методичні рекомендації містять цікаві факти, корисні посилання, цитати, поезії з патріотичної тематики на допомогу педагогічним працівникам навчальних закладів для проведення Першого уроку.

Адресовані керівникам навчальних закладів, їх заступникам, педагогам-організаторам, класним керівникам.

©КНЗ ЧОПОПП ЧОР, 2017.

ЗМІСТ

Вступ. День знань – особливе свято	4
Мета першого уроку	6
Матеріали для моделювання першого уроку та виховних заходів патріотичного спрямування:	
Віртуальні екскурсії	7
Рейтинг природних та архітектурних рекордів Черкащини.....	8
Цитати про Україну	11
Цитати про український народ	14
Іноземці про українців	15
Дитячі пісні про Україну	18
Вірші про Україну наших сучасників	19
Всеукраїнські пам’ятні та ювілейні дати	25
Міжнародні пам’ятні та ювілейні дати	29
Список використаних джерел	31

ВСТУП

ДЕНЬ ЗНАНЬ — ОСОБЛИВЕ СВЯТО

Перший дзвінок, перший урок і початок нового навчального року – це свято учнів, учителів, батьків. Голосно звучить урочиста музика, звідусіль лунають теплі поздоровлення і кожне людське серце, хвилюючись, відгукується на заклик першого дзвінка! Цей день завжди яскравий, емоційно насичений та хвилюючий.

Кожен навчальний заклад завчасно готує сценарій святкування Дня знань, який часто включає в себе, крім святкової лінійки, і флешмоби, і акції, і театралізовані вистави, і концерти, і тематичні екскурсії, і різноманітні святкові розважальні та пізнавальні заходи, зокрема:

- флешмоб «Дружна шкільна сім'я»;
- акція «День, що об'єднує серця»;
- свято-спогад випускників школи «Немає нічого неможливого», «Мій найкращий день у школі»;
- родинне свято «Нашому роду немає переводу» із залученням батьків;
- свято посвяти першокласників у школярі «Похід у країну Знань».

Доцільно при проведенні свята Першого дзвоника уникати формалізму й заорганізованості та забарвити перший день нового навчального року емоційністю та оптимізмом, добрим настроєм та доброзичливістю, святковістю та урочистістю.

Тему Першого уроку у 2017-2018 навчальному році для учнів середньої школи загальноосвітні заклади можуть визначати самостійно. Вона має вміщати в собі орієнтири, які спрямують

підлітків у подальшому житті, допоможуть сформувати активну громадянську позицію та патріотичні почуття.

Орієнтовними темами Першого уроку можуть бути такі: «Україна починається з тебе», «Україна – наш спільний дім», «Мій сонячний дім – це моя Україна!», «Україно, земле моя», «Україно, ми – твоя надія», «Щоб у серці жила Батьківщина», «Борімося – поборемо», «Батьківщина – мати, умій за неї постояти!», «З вірою в серці», «Ми разом», «Квітуча Україна – мій рідний край», «Сучасний український вибір», «Україна на карті Європи», «Пізнай свою історію, вона єднає нас», «Наш пошук і творчість тобі Україна», «ЛюбиТиУкраїну», та ін.

Доцільно також, розкрити у ході Першого уроку досягнення українського народу і уряду в питаннях євроінтеграції, наприклад, безвізовий режим. (Українцям можна подорожувати без віз всіма країнами ЄС, за винятком Великобританії та Ірландії. Безвізовий режим поширюється також на Ісландію, Ліхтенштейн, Норвегію та Швейцарію, які не входять до Євросоюзу).

Доречним буде звернути увагу на досягнення відомих українців, родинне виховання, яке є фундаментом цінностей людини, ознайомити з історією школи, досягненнями її випускників тощо.

Ефективність першого уроку залежить, у першу чергу, від взаємодії учнів з учителем. Дуже важливо дати змогу висловитись кожному учню, але не забувати скеровувати їх так, щоб вони пам'ятали про толерантне ставлення до інших людей. Потрібно навчати школярів самостійному пошуку істини, спираючись на певні факти демократії та ініціативи. Для того, щоб вони не боялися

висловити свою думку, творчо підійти до проблеми і успішно її вирішити.

Зміст уроку має бути спрямований на розвиток громадянських якостей особистості, таких як патріотизм, гідність, відповідальність, національна гордість. Учителю (відповідно до вікових особливостей учнів) бажано спиратися на знання, які учні отримали під час вивчення даного питання на уроках української літератури, історії, географії, музичного та образотворчого мистецтва, художньої культури тощо.

З метою розкриття змісту теми першого уроку вчитель може використовувати матеріали краєзнавчих музеїв, періодичної преси, події і факти з реального життя країни, школи, а також сюжети художніх і документальних фільмів.

Підвищити ефективність проведення Першого уроку доцільно відповідним оформленням класної кімнати, а саме атрибутами національної символіки, портретами визначних історичних постатей, картою Черкаської області, свого району, міста, стендами з історичними подіями, плакатами, які розкривають яскраві події сьогодення, виставками літератури та малюнків і т.п.

Форми проведення уроку можуть бути різними: літературна вікторина, історична або географічна подорож, диспут, круглий стіл тощо. Для зацікавлення учнів урок можна провести у формі уроку-роздуму, уроку-подорожі, уроку-екскурсії, уроку-дискусії, уроку-бесіди і т.п. *Доцільно буде використати матеріали, розміщені на сайті Черкаського освітянського порталу у розділі «Колекція цифрових ресурсів» – «Науково – методичне забезпечення закладів освіти» – «Виховна робота».* Важливо, щоб перший урок пройшов

урочисто, з яскравими та цікавими моментами, запам'ятався учням надовго, сприяв згуртуванню колективу.

МЕТА ПЕРШОГО УРОКУ

Для того, щоб перший урок для учнів 5-9 класів був максимально змістовний потрібно чітко сформулювати його завдання. **Наприклад, це може бути:**

- поглибити знання дітей про головні історичні події, культурні надбання, багатовікову історію і культуру рідного краю, цінності народу та досягнення держави;
- окреслити ключові моменти становлення незалежної України, дослідити особливості національного державотворення на основі аналізу наявних здобутків;
- формувати хронологічні, соціокультурні та ціннісно-орієнтаційні компетентності школярів засобами і методами технології критичного мислення, розвивати навички аргументованого аналізу історичних та культурних явищ, процесів;
- сприяти вихованню патріотизму, плекати національну гідність, спонукати до прагнення бути активним та корисним членом українського суспільства;
- допомогти школяреві відчувати себе частинкою України, збагнути себе справжнім громадянином держави, усвідомити відповідальність за долю держави кожного українця;
- виховувати почуття гордості і поваги до історії та героїчного минулого нашого народу;

- формувати ціннісне ставлення особистості до суспільства, рідного краю, національного мистецтва, української мови, самого себе;
- виховувати товариськість, толерантність до думки інших, культуру поведінки.

На уроці можна започаткувати патріотично спрямовані, соціально активні учнівські проекти, проведення творчих конкурсів, збір інформації про історичні події, відомі особистості свого регіону тощо.

Сподіваємось, що Перший урок дасть позитивний імпульс у подальшій проектній та навчальній діяльності учнівських колективів.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ПЕРШОГО УРОКУ ТА ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ ПАТРІОТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ВІРТУАЛЬНІ ЕКСКУРСІЇ

Компанія Google оцифрувала найцікавіші місця Черкаської області для того, щоб розкрити туристичний потенціал регіону і створили сайт *"Подорожуй Черкащиною"* (<https://discover.ck.ua/>) із віртуальними турами по Черкаській області та представили 3D-тури мальовничими місцями, такими як Національний дендрологічний парк "Софіївка", Національний історико-культурний заповідник "Чигирин", Шевченківський національний заповідник у Каневі і Буцький каньйон.

Адреси:

1. *Національний музей історії України* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nmiu.com.ua/3D/hmuseum_1.swf.

2. *Шевченківський національний заповідник у Каневі* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://museum3dtours.com/php/point.php?parent=point&idm=15&l=ua>

3. *101 причина любити Україну* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://incognita.day.kiev.ua/101-prychyna-liubyty-ukrainu>

4. *Унікальна Україна* Сайт «вСвіті» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vsviti.com.ua/cat/nature>

5. Сайт «*Шкільними музеями м. Черкас*» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrainecherkasy.pp.ua/>

РЕЙТИНГ ПРИРОДНИХ ТА АРХІТЕКТУРНИХ РЕКОРДІВ ЧЕРКАЩИНИ

Заповнити деякі прогалини у наших знаннях допоможе маленька «енциклопедія», яку пропонують черкащанам та гостям Черкащини управління культури і туризму облдержадміністрації, Черкаський обласний краєзнавчий музей та відомий черкаський історик та археолог Михайло Сиволап.

Найвище село

Найвище село над рівнем Дніпра — Трахтемирів, розташоване на Канівських горах. Біля населеного пункту розкинувся Трахтемирівський заповідник. Село славиться криницею, яка має цілющі властивості. А одне з найвищих сіл над рівнем моря на Черкащині — Велика Севастянівка (Христинівський район, висота 273 м). Найвища точка області розташована на висоті 275 метрів над рівнем моря поблизу Монастирища.

Найглибший каньйон

На території Маньківського району у селищі Буки розташований найбільший природний скелястий каньйон Черкащини — Буцький. Він являє собою оригінальний скелястий берег річки Гірський Тікич з виступами сірого граніту заввишки близько 30 метрів. Тікич протікає по території п'яти сіл Маньківського району, але лише в Буках він «гірський». Із травня 1975 року цей об'єкт — державна комплексна пам'ятка природи місцевого значення.

Найбільший острів

Острів Круглик, або Шелест розташований на старому руслі Дніпра нижче Канева. На цій території, за легендами, в часи козацтва була січ, де молодих хлопців навчали бойової справи. А у Велику Вітчизняну війну тут існувала секретна переправа.

Найгустіший ліс

Холодноярський ліс, який тягнеться Чигиринським, Кам'янським та Смілянським районом, а також невеликою частиною Кіровоградської області. Його називають пралісом, адже там ростуть дерева, вік яких сягає тисячі років. У балках та ярах протікають 150 джерел, струмків та річечок. Загальна довжина балок-ярів орієнтовно становить 250 км. У Холодноярських лісах збереглися височенні земляні вали (довжина валів сягає понад 60 км), а також руїни підземних церков і печер.

Найпустельніше місце

Ірдинське болото, яке лежить на території Черкаського і Смілянського районів. Болото Ірдинь займає старе русло Дніпра, яке річка залишила після відступу льодовика через зменшення кількості

води. Місцина майже не заселена людьми. До найглухіших місць також можна віднести Трахтемирівські висоти у Канівському районі.

Наймістичніший об'єкт

Існує тісний зв'язок між селом Прохорівка Канівського району і творчістю Миколи Гоголя. «Вій» писався з натури, у творі йдеться саме про Прохорівку. Саме тут Гоголь почув від місцевих оповідь про панночку-відьму, яка нібито ще за козацьких часів жила в селі. На сільському кладовищі стоїть великий чорний валун. Є версія, що тут і похована та сама панночка. Більше того, церква, в якій за сюжетом «Вія» Хома малював магічне коло, проіснувала аж до 1943 року. Кажуть, що храм було збудовано із залишків козацьких чайок, які неодноразово брали участь у боях. А святі у церкві були намальовані з оселедцями.

Найдревніший храм

Будівництво собору на честь Успіння Божої Матері датується 1144 роком — найстарша пам'ятка духовної архітектури Черкащини. Вона височіє у Каневі. Як кажуть, церкву побудували при печерному монастирі, де усамітнювалися для молитви аскети. Спочатку храм мав назву Георгіївський (Юр'ївський), пізніше його перейменували. У травні 1861-го в стінах Успенського собору перебувала труна з тілом Тараса Шевченка, якого перевозили з Петербурга на перепоховання до Канева.

Найвеличніші замки

Мисливський замок Нарішкіних-Шувалових у Тальному збудований за прикладом французьких мисливських замків епохи Ренесансу, оточений зарослим англійським парком. Замок Даховських у Монастирищі зведено у неоготичному стилі з червоної

цегли власного виробництва (на цегляному заводі Даховських), нагадує англійський середньовічний замок. Колишній палац князів Лопухіних-Демидових у Корсуні-Шевченківському — один із найкращих палаців та садово-паркових комплексів України в стилі романтизму.

Найбільші озера

Нині найбільшими озерами Черкащини можна назвати озеро Охматів на межі Маньківського та Жашківського районів та озеро Конела у Жашківському районі. Втім, загалом в області нині поширені переважно ставки та кар'єри. За часів Радянської влади більшість озер висушили. У давнину на Черкащині було чимале озеро Нечаївський Піт (неподалік від села Нечаївка Черкаського району) та Біле озеро в Білозір'ї (Черкаський район).

За матеріалами сайту громадсько-політичного видання "Прес-Центр" <http://pres-centr.ck.ua/print/news-15265.html>

ЦИТАТИ ПРО УКРАЇНУ

Не дивіться на Україну, як на землю своїх батьків. Дивіться на неї, як на землю своїх дітей. І тоді прийдуть зміни...

Святослав Вакарчук

А ви думали, що Україна так просто. Україна — це супер. Україна — це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартом. В умовах сучасного світу їй немає ціни.

Ліна Костенко

В дитинстві відкриваєш материк, котрий назветься потім –
Батьківщина.

Ліна Костенко

Шматок землі, ти зवेशся Україною. Ти був до нас. Ти будеш
після нас.

Ліна Костенко

Є боротьба за долю України. Все інше – то велике
мискоборство.

Ліна Костенко

Можеш вибирати друзів і дружину, Вибрати не можна тільки
Батьківщину.

Василь Симоненко

Тобі, Україно моя, і перший мій подих, і подих останній тобі.

Василь Еллан

Самостійність здобуде не одна партія чи організація, чи окремі
люди, здобуде її тільки ціла Україна.

Роман Шухевич

Як один Бог на небі, так одна Україна на землі!

Степан Бандера

Самостійну державу може здобути собі український народ
тільки власною боротьбою і трудом

Степан Бандера

Ми мусимо навчитися чути себе українцями – не галицькими, не
буковинськими українцями, а українцями без офіційних кордонів

Іван Франко

Ми б'ємось за те, чому нема ціни в усьому світі, — за Батьківщину.

Олександр Довженко

Вітчизна — це не хтось і десь,
Я — теж Вітчизна.

Іван Світличний

Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути.

В'ячеслав Липинськи

Забудеш рідний край – твоє всохне коріння.

Павло Тичина

Я єсть народ, якого Правди сила ніким звойована ще не була.

Павло Тичина

Щоб жить – ні в кого права не питаюсь.
Щоб жить – я всі кайдани розірву”

Павло Тичина

Вітчизна – ось і альфа, і омега!

Дмитро Павличко

Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди.

Володимир Сосюра

Кожному мила своя сторона.

Григорій Сковорода

Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,

красу її вічно живу і нову
і мову її солов'їну.

Володимир Сосюра

Свою Україну любіть. Любіть її... Во время люте. В останню
тяжкую минуту За неї Господа моліть.

Тарас Шевченко

В своїй хаті своя й правда, І сила, і воля.

Тарас Шевченко

І забудеться срамотня давня година,
І оживе добра слава, слава України!

Тарас Шевченко

ЦИТАТИ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

Я знаю вас, нащадки запорожців,
Я вірю вам і низько б'ю чолом.
Дивлюсь на вас і вірою займаюсь,
І б'ю поламаним крилом.

Олександр Олесь

В великих людях – вільний дух.

Олександр Олесь

Народ мій є! Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!

Василь Симоненко

Живе той, хто не живе для себе, хто для других виборює життя.

Василь Симоненко

Найголовніше, найяскравіше, що на все життя западає в серце патріота і що втілює в собі Батьківщину, - це люди

Василь Сухомлинський

«Мужність не дається напрокат»

Ліна Костенко

ІНОЗЕМЦІ ПРО УКРАЇНЦІВ

5 століття. *Прокопій Кесарійський*, візантійський історик: "Ці племена (територія сучасної України) – дуже волелюбні і ніколи не давалися запрягти себе в ярмо. Вони – великий нарід, витривалий, пристойний, до чужинців-гостей ставились приїзно і не дозволяли їх кривдити. Полонених не обертали на рабів, як це робили всі інші народи, а пропонували їм або викупитися, або лишитися жити в них як вільні люди. Їхні жінки є чесні аж понад міру" [5].

Близько 1044 рік *Л.Готьє*, французський єпископ, приїздив до Києва сватати Ганну Ярославну за Генріха I свідчив: "Київська держава була могутнішою, щасливішою і культурнішою за Францію" [5].

1663. *П'єр Шевальє*, французький дипломат і учений: "Українська мова дуже ніжна і сповнена пестливих виразів та незвичайно витончених зворотів" [5].

1672. *У.Вердум*, італійський учений, подорожував по Польщі й Україні: "Найбільше ласкавих слів і приємних тостів зустрічається в Україні, особливо у жінок, причиною цього є українська мова, не така тверда у вимові, як польська"...[5].

1685. *А.Тайлер* видав в Едінбурзі книгу, де писав: "Україна – це край, населений вільнолюбною нацією козаків... Козаки України дуже люблять свободу і не зносять нічийого ярма" [5].

1689. *М.Вавель*, французький вчений та мандрівник: "Мова, якою розмовляють на Україні, є слов'янська, відмінна від польської мови, є на цій мові твори св.Єремії та інших отців Церкви. Урядування на Україні дуже добре... Усі державні справи вирішуються в сенаті..." [5].

1704. *Жан Валуза* французький дипломат, написав звіт про свої зустрічі з І.Мазепою: "Гетьмана І.Мазепу дуже шанують у Козацькій країні, де народ вільнолюбивий і гордий і не любить, щоб хто-небудь панував над ними... Розмова з цим володарем (Мазепою) була дуже приємною, він має великий досвід у політиці й, на відміну від московитів, стежить і знає, що діється в інших країнах. Він показував мені свою збірку зброї, одну з найкращих, що я бачив у житті, а також велику бібліотеку, де на кожному кроці видно латинські книжки... Мова його добірна і чепурна, правда, коли розмовляє, бо більше любить мовчати та слухати інших" [5].

1710. *Ю.Юст*, данський посол, дивувався, що "...не лише українська шляхта, митрополит, а й ченці Києво-Печерської лаври мали високу освіту та культуру, європейську поведінку і розмовляли бездоганною латиною", і не вірив своїм очам, бачачи письменних селянок...Мешканці України живуть в добробуті і багато співають. Вони купують і продають усякого роду крам, не платячи жодних податків, крім невеликої догетьманської скарбниці. Вони мають необмежену волю займатися, яким хочуть, промислом... В місті Немирів найбільша хата, о небо, чистіша за найбагатший палац у Москві. Місто Кролевець є велике, вулиці гарні, таких я ніде не бачив в Московщині, будови імпозантні, добре, з мистецьким смаком збудовані і дуже чисті а не такі як в Московщині" [5].

1790 ст. *Жан Бенуа Шерер*, французький дипломат в Петербурзі: "Найсвітлішим часом в історії України є козаччина... Історія України така цікава і повчальна, що її повинен знати всякий освічений європеєць. Бо коли зусилля цього народу до волі ми не пізнаємо, то не пізнаємо й ідей століття... Самі українці нікому, ніде, нічого не накидають, адже народ цей дуже привітний, одначе сміливий, чесний і любить над усе волю [5].

XXI століття Відомий британський видавець **Пітер Дікінсон** назвав 5 речей, які найбільше вразили його в Україні, це дух волонтерства, мовна адаптованість, незворушність під час криз, фантастична мода, пунктуальність залізниць [7].

Лі Гімараеш, Португалія: «Україну я сприймаю як найбільшу країну на європейському континенті з невідомими історією та літературою... на жаль» [8].

Александра, Німеччина: «Україна однозначно не вміє розрекламувати свої принади, красу природи тут, у Німеччині. У нас часто можна натрапити на рекламу Албанії чи Хорватії, але я ніколи не бачила чогось такого, присвяченого Україні. А у вас-бо теж є красиві пляжі, є стародавній Київ» [8].

Пьотр Лігай, Польща: «Україна – однозначно європейська країна. Вона мені значно ближча, ніж, скажімо, Португалія. А часом, на духовному рівні, навіть ближча, ніж сучасна Польща. Але демократична вона лише частково» [8].

Ана Азаведо, Португалія: «Я не сприймаю Україну як європейську, тому що її історія та культура дуже відрізняються від моїх рідних» [8].

Томас Ван дер Вайк, Нідерланди: «Я можу сприймати Україну як європейську країну лише, якщо там буде справжнє верховенство права, повага до прав людини й свобода опозиції» [8].

Серед іноземців, які відвідали міжнародний пісенний конкурс Євробачення – 2017 в Києві, 92% висловили бажання ще раз відвідати Україну;

24% опитаних іноземців відзначили, що до приїзду асоціювали Україну з військовим конфліктом; 13% сказали, що їм подобається

українська кухня; 12% відзначили давню культуру і історію України [9].

ДИТЯЧІ ПІСНІ ПРО УКРАЇНУ

"Україна є невичерпним джерелом ліричної поезії, і українські пісні поширюються по всій Слов'янщині".

А.Міцкевич

"Україно, ми твоя надія", «Ми щасливі діти», "Ми всі твої діти, Україно" та інші можна скачати на сайті «Агенство Праздник» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agentstvo-prazdnik.com/> або на сайті X-MINUS.ORG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://x-minus.org/>

«Розкажи про Україну», «Співанка», «Помолюся тихо», «Лелеча пісня», «А я живу на рідній Україні» та інші можна скачати на сайті «resnik» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://resnik.su/mp3/дитячі%20пісні%20пісні%20про%20україну>

Доцільно буде використати матеріали «Пісні до нового 2017/18 навчального року», розміщені на сайті Черкаського освітянського порталу у розділі «Колекція цифрових ресурсів» – «Науково – методичне забезпечення закладів освіти» – «Навчальні дисципліни основної та старшої школи» – «Методичні матеріали» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oipopp.ed-sp.net/taxonomy/term/2651>

ВІРШІ НАШИХ СУЧАСНИКІВ ПРО УКРАЇНУ

Ліна Костенко

Усе моє, все зветься Україна

Буває, часом сліпну від краси.
Спинюсь, не тямлю, що воно за диво,—
оці степи, це небо, ці ліси,
усе так гарно, чисто, незрадливо,
усе як є — дорога, явори,
усе моє, все зветься — Україна.
Така краса, висока і нетлінна,
що хоч спинись і з Богом говори.

Л. Маковей

Я - патріот!

Я патріот своєї неньки-України!
І цим про мене, мабуть, сказано усе!
Люблю завітчану у білий цвіт калину,
Що біля хати української росте.
Я патріот своєї неньки-України!
Люблю полів її безкрайніх, оксамит!
Люблю розкішну, незрівнянну черемшину,
Яка так манить ароматом і п'янить!
Люблю свій рідний край, його красу і вроду!
Бо народилась і зросла на цій землі!
Я - є частинка мого славного народу,

І цим пишаюся найбільше у житті!
Я патріот своєї неньки-України!
І цим про мене, мабуть, сказано усе!
Моя земля - це найкоштовніша перлина,
Такої в світі не знайти більше ніде!

Наталка Книшова

Нашій Україні

Україно, ненько, ми іще малі -
Хочем жити в мирі на своїй землі,
Щоб співав у небі пісню волі птах,
Щоб літати легко в вишиваних снах...

Ганна Чубач

Моя країна – Україна

Моя країна – Україна,
Сонячна держава.
І дорослому, й дитині
Жити в ній – цікаво.

Щовесни сади квітують,
Солов'ї співають.
У країну Україну
Гості приїжджають:

Із Америки, з Кавказу.
З Праги і Варшави.

Бо в країні Україні
Гостювать – цікаво.

У столиці – світлі лиця.
В селах – щирі люди.
Я за тебе, Батьківщино,
Завжди горда буду!

Микола Верещака

Моя Україна

На світі багато чудових країн,
Мені наймиліша, найкраща країна,
Яка піднялася, мов Фенікс, з руїн,
Безсмертна моя Україна.

Ти з давніх віків непокірна була
І волю свою боронила невпинно.
Нарешті збулося - її здобула
Звитяжна моя Україна.

На землях твоїх неозорих степів
Живе працьовита і чесна родина,
Хвилюється колосом стиглих хлібів
Моя золота Україна.

В садах і дібровах в вечірні часи
Чарує нас пісня дзвінка солов'їна

І чути співочі дівчат голоси, -
Пісенна моя Україна.

Тепер ще не легко живеться тобі,
Є в тому, мабуть, особлива причина.
Та все подолає в тяжкій боротьбі
Незламна моя Україна.

Квітуй, мов калина, на плесами вод,
Будь в дружбі і праці міцна та єдина.
Хай буде щасливим твій вільний народ,
Прекрасна моя Україно!

Микола Верещака

Слава тобі, Україно!

Урочиста ода

Радій, Україно, прекрасна і сильна!
Нарешті ти долю свою здобула:
Постала державою - вільна і рівна,
Під сонцем свободи, як цвіт розцвіла.

Зазнала ти голод, війну і розруху,
Та все подолає твій вільний народ,
Бо сила незламна козацького духу
Для тебе - надійний і вірний оплот.

Тернисту дорогу до щастя народу

Тобі ще не скоро судилось пройти.
В єднанні і дружбі, за мир і свободу
Ти впевнено йдеш до святої мети.

Живи, Україно, могутня державо
Славити воз'єднаних двох берегів!
Квітуй, наша Ненько, у сяєві слави,
Яка не померкне навіки віків!

Грицько Чубай

Україні

Ти синім небом дивишся на мене,
Щоб я, бува, душею не зачах.
В моїх ночах — тополь свічки зелені,
В моїх ночах, в задуманих очах.
В моєму щасті твого щастя зливи,
В моїй крові пожар твоїх калин.
З твоїх давнин на плечах вітер сивий,
Гіркий, печальний вітер, мов полин.
За мною ходять твого горя тіні,
Лицем до твого сонця я встаю.
В твоїм сумлінні — і моє сумління
По проводі життя передаю.
З твоїх знамен несуч червоне кредо.
Впаду як треба. Тільки ти — іди.
...Дивлюсь вперед. І бачу попереду,
Себе з тобою бачу назавжди.

Юрій Андрухович.

Україна ж — це країна барокко...

Україна ж — це країна барокко.
Мандрувати нею — для ока втіха.
І тому западає спокуса в око:
зруйнувати все. І скільки б не їхав,
бачиш наслідки: мури і житла хворі
ще, мабуть, від турків. І п'ятикутні
знаки. З криниць повтікали зорі,
тобто їх нема, криниці відсутні,
але є сліди, і це дозволяє
подавати прогноз у вигляді віри
в неминуче. Тому що наша земля є
чимось більшим, аніж сорочка для шкіри.
Це підпільне бароко влаштовує опір
і цвіте шалено навіть в уламках,
хоч забуто нас і мовчать в Європі.
Катувати зручно в палацах, замках,
а в каплицях тісно. Тому каплиці
є найперший крок углиб України.
Мені видно все з чужої столиці.
Все на світі можна підняти з руїни,
крім живої крові, як ми вже знаєм.
Напиши, чи всі живі та здорові.
Чи літають ангели над Дунаєм,
чи дощі у Львові, чи досить крові.

Лілія Стасюк

Ясніє промінь у моєму серці...

Ясніє промінь у моєму серці,
Зникає сум і розпач у моїй душі,
Стаю на захист вірно своїй неньці
Така ж рясна вона щороку на весні.

Така невинна, чиста і прозора
Щораз квітуча й вічно молода.
І землі не засіяні з полова,
І іншої такої більш нема.

Вона одна – куди ведуть усі дороги
Вона одна – де сили збракне ворогам
Най подолають всі земні пороги
Та царювать на Україні їм не дам.

Вона своєю волею багата,
А незалежністю чомусь іще крихка,
Своєю незбагненністю крилата,
Глибоко мисляча і мудрістю проста...

ВСЕУКРАЇНСЬКІ ПАМ'ЯТНІ ТА ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

8 вересня – 120 років з дня народження Івана Борковського (1897-1976), археолога;

17 вересня – День батька (третя неділя вересня);

22 вересня – День партизанської слави;

25 вересня – 85 років з дня народження Анатолія Солов'яненка (1932-1999), співака, громадського діяча, Героя України, народного артиста України.

14 жовтня – День захисника України;

14 жовтня – День українського козацтва;

16 жовтня – 110 років з дня народження Петра Григоренка (1907-1987), генерал-майора, правозахисника, політв'язня радянського режиму, члена Української гельсінської групи;

16 жовтня – 100 років з часу проведення Всеукраїнського з'їзду вільного козацтва в Чигирині;

21 жовтня – 70 років з дня проведення радянськими карально-репресивними органами операції «Захід» – масової депортації населення Західної України до Сибіру;

24 жовтня – 150 років з дня народження Миколи Біляшівського (1867-1926), етнографа, археолога, музейника, громадського діяча;

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників.

4 листопада – 130 років з дня народження Олександра Неприцького-Грановського (1887-1976), зоолога, ентомолога;

7 листопада – 160 років з дня народження Дмитра Багалія (1857-1932), історика і громадського діяча;

8 листопада – 130 років з дня народження Дмитра Вітовського (1887-1919), державного і військового діяча, першого головнокомандувача Української Галицької Армії;

9 листопада – День української писемності та мови;

14 листопада – 140 років з дня народження Дмитра Антоновича (1877-1945), історика, мистецтвознавця, громадського діяча;

20 листопада – 300 років з дня народження Григорія (Георгія) Кониського (1717-1795), філософа, письменника, церковного діяча;

20 листопада – 100 років з дня проголошення Української Народної Республіки III Універсалом Української Центральної Ради;

25 листопада – День пам'яті жертв голодоморів;

25 листопада – 100 років з дня народження Михайла Івасюка (1917-1995), письменника, літературознавця, фольклориста, педагога, громадського діяча.

3 грудня – 140 років з дня народження Степана Рудницького (1877-1937), вченого, основоположника української географічної науки;

6 грудня – День Збройних Сил України;

9 грудня – 100 років з часу проведення першого Курултаю кримськотатарського народу;

13 грудня – 140 років з дня народження Миколи Леонтовича (1877-1921), композитора, збирача музичного фольклору;

14 грудня – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

17 грудня – 140 років з дня народження Данила Щербаківського (1877-1927), етнографа, археолога, музейного діяча;

17 грудня – 100 років з початку збройного опору Української Народної Республіки проти російської агресії;

18 грудня – 125 років з дня народження Миколи Куліша (1892-1937), письменника, драматурга;

24 грудня – 80 років з дня народження В'ячеслава Чорновола (1937-1999), державного, громадського, політичного діяча, журналіста, народного депутата України першого-третього скликань, одного з

лідерів українського правозахисного руху, багаторічного лідера Народного Руху України, Героя України;

31 грудня – 125 років з дня народження Михайла Семенка (1892-1937), поета;

6 січня – 120 років від дня народження Володимира Миколайовича Сосюри (1898-1986), українського поета, лірика;

8 січня – 80 років від дня народження Василя Семеновича Стуса (1938–1985), українського поета, перекладача, правозахисника;

22 січня – День Соборності України;

29 січня – День пам'яті Героїв Крут;

15 лютого – День вшанування учасників бойових дій на території інших держав;

20 лютого – День Героїв Небесної Сотні;

20 лютого – 130 років від дня народження Василя Олександровича Барвінського (1888–1963), українського композитора, піаніста, музикознавця, педагога;

9 березня – День народження Тараса Шевченка (1814–1861), українського поета, письменника, художника, громадського та політичного діяча ;

13 березня – 130 років від дня народження Антона Семеновича Макаренка (1888–1939), українського та російського письменника, педагога;

17 березня – створено Українську Центральну Раду (1917);

3 квітня – 100 років від дня народження Олеся Гончара (1918-1995), українського письменника, класика письменницької публіцистики;

14 квітня – 130 років від дня народження Леоніда Арсенійовича Булаховського (1888–1961), українського мовознавця, педагога;

18 квітня – День пам’яток історії та культури;

29 квітня – День пам’яті всіх жертв застосування хімічної зброї;

8-9 травня – Дні пам’яті та примирення, присвячені пам’яті жертв Другої світової війни;

9 травня – День Перемоги;

13 травня – День матері (друга неділя травня);

18 травня – День скорботи і пам’яті жертв депортації кримськотатарського народу;

20 травня – День пам’яті жертв політичних репресій, День пам’яті померлих від СНІДу;

22 червня – День Скорботи і вшанування пам’яті жертв війни в Україні;

25 червня – День молоді;

28 червня – День Конституції України;

7 липня – 30 років із дня заснування (1988) Української Гельсінської Спілки;

28 липня – День хрещення Київської Русі – України;

23 серпня – День Державного Прапора України;

24 серпня – День незалежності України.

Також:

500 років з початку Реформації;

180 років з часу виходу першого західноукраїнського альманаху «Русалка Дністровая», підготовленого діячами літературного гуртка «Руська трійця» (1837);

75 років з початку формування Української повстанської армії (1942);

50 років з часу заснування Світового Конгресу Українців (1967).

МІЖНАРОДНІ ПАМ'ЯТНІ ТА ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

8 вересня – Міжнародний день грамотності;

21 вересня – Міжнародний день миру;

1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку та День ветерана;

5 жовтня – Всесвітній день учителя;

5 листопада – Всесвітній день чоловіків (перша субота листопада);

16 листопада – Міжнародний день толерантності;

17 листопада – Міжнародний день студента;

20 листопада – Всесвітній день дитини;

1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом;

9 грудня – Міжнародний день пам'яті жертв геноциду, вшановування їх гідності і запобігання цьому злочину;

10 грудня – День захисту прав людини;

1 січня – Всесвітній день миру;

27 січня – Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту;

21 лютого – Міжнародний день рідної мови;

22 лютого – Міжнародний день підтримки жертв злочинів;

1 березня – День «Ноль дискримінації»;

8 березня – Міжнародний жіночий день;

20 березня – Міжнародний день щастя;

21 березня – Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації;

24 березня – Всесвітній день боротьби проти туберкульозу;

25 березня – Міжнародний день пам'яті жертв рабства та трансатлантичної работоргівлі;

- 6 квітня** – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку;
- 7 квітня** – Всесвітній день здоров'я;
- 11 квітня** – Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів;
- 18 квітня** – Міжнародний день пам'ятників і історичних місць;
- 26 квітня** – Міжнародний день пам'яті Чорнобиля, Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф (Міжнародний день пам'яті про чорнобильську катастрофу);
- 1 травня** – День міжнародної солідарності трудящих;
- 9 травня** – День Європи в країнах Європейського Союзу;
- 15 травня** – Міжнародний день сім'ї;
- 24 травня** – День слов'янської писемності і культури;
- 31 травня** – Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням;
- 1 червня** – Всесвітній день батьків;
- 1 червня** – Міжнародний день захисту дітей;
- 4 червня** – Міжнародний день дітей — жертв агресії;
- 5 червня** – Всесвітній день навколишнього середовища;
- 12 червня** – Всесвітній день боротьби з дитячою працею;
- 26 червня** – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їх незаконним обігом;
- 30 липня** – Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми;
- 12 серпня** – Міжнародний день молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібліотека української літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrclassic.com.ua>
2. Довідник цікавих фактів та корисних знань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/tsitati-pro-ukrayinu/>
3. Жан-Бенуа (Йоганн-Бенедикт) Шерер Літопис Малоросії, або історія козаків-запорожців та козаків України, або Малоросії / Переклав з французької Коптілов Віктор Вікторович Київ. — 1994. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/scherer/sher.htm>
4. Лист Міністерства освіти і науки України від 27.07.2017 р. № 1/9-413 Про деякі питання щодо організації виховної роботи у навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році
5. Паїк В. Корінь безсмертної України /В. Паїк.- Львів: Червона калина, 1995. – 240с
6. Результати соціопитування Інституту світової політики та компанії GfK Ukraine. За матеріалами сайту УНІАН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/society/1939809-pozitiv-i-krasa-92-inozemnih-gostey-evrobachennya-2017-hochut-sche-raz-vidvidati-ukrajinu-opituvannya.html>
7. Сайт журналу «Новое время» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nv.ua/ukraine/events/izvestnyj-britanskij-izdatel-nazval-5-veshchej-kotorye-ego-voshitili-v-ukraine-bolshe-vsego-973240.html>
8. Сайт Клубу поезії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.poetryclub.com.ua/library.php>
9. Сайт «Тиждень UA» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/37996>
10. Сайт Україна Today стаття Перший урок в навчальному році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainatoday.com.ua/pershij-urok-v-2017-2018-navchalnomu-roci/>

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом ЧОПОПІ
Зам. № 1425 Тираж 100 пр.
18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1